

ÁRA 10 KORONA

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, Múzeum-körút 1.
Telefon: József 55—40, József 68—88.

MEGJELENIK
MINDEN
VASÁRNAP

Előfizetési árak: Egész évre 360 K.
Félévre 190 K. Negyedévre 100 K.
Egyes szám ára — — 10 korona.

Budapest, 1922.

III. évfolyam, 48. szám.

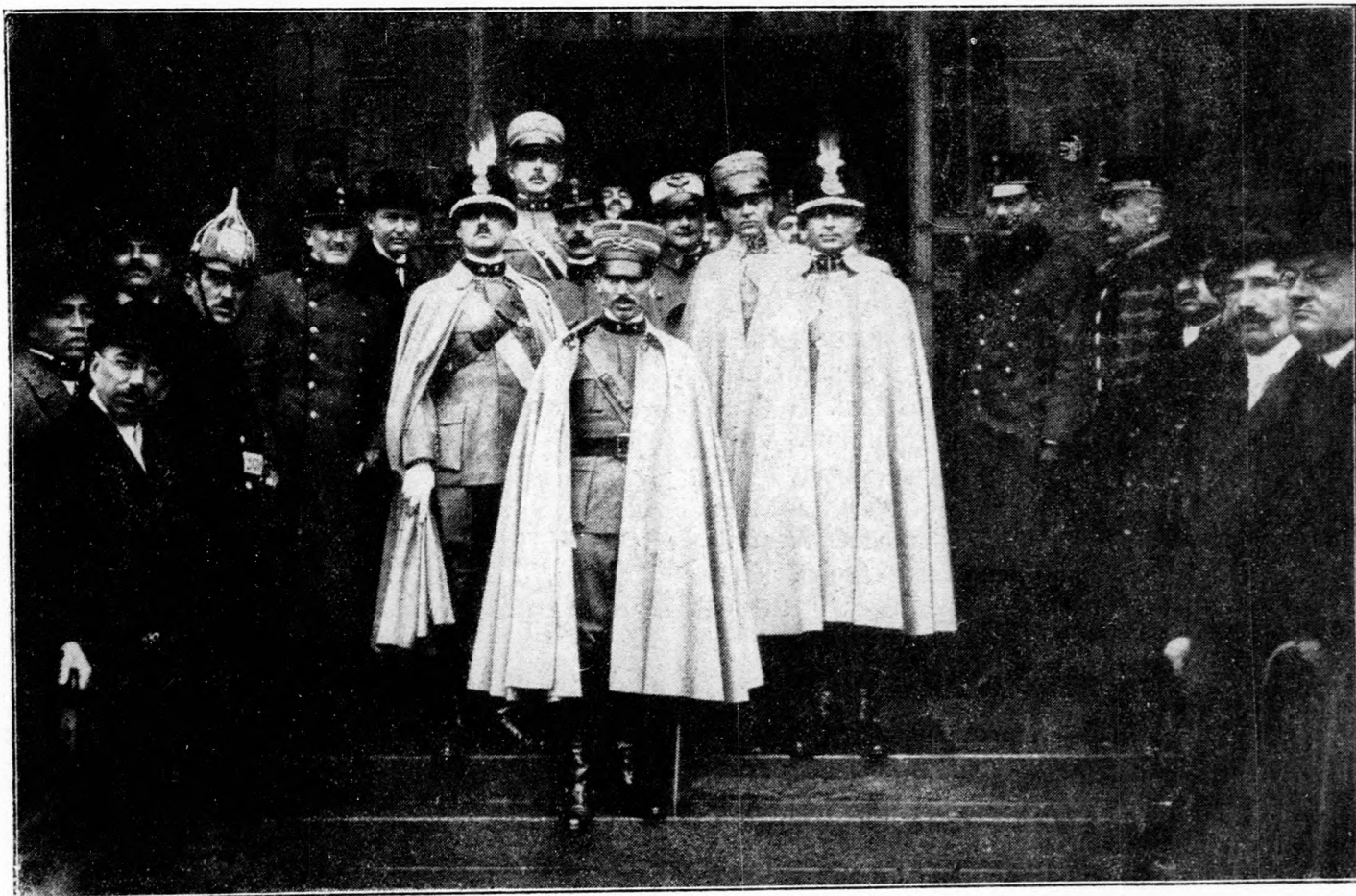
Vasárnap, november 26.

Harc az alkohol ellen.

(—y.) Magyar ember a pipával, meg a boroskancsóval kellemetes barátságban van. Gondúzó, szórakoztató társ mind a kettő. Csinján élvezve fűszerei az életnek. Hanem hát örökös vita tárgya, hogy szüksége van-e az életnek ezekre a fűszerekre. Beleszólnak ebbe a vitába az orvosok, a társadalmi tudományok híresei, meg a politikusok; — nagy lármát csapnak, egyesületeket ala-

pítanak, újságokat adnak ki, törvényeket hoznak, mindezt azért, hogy a boroskancsót eltávolítsák az asztalunkról.

A pipa már megszerezte a polgárjogot. A régiebb időkben ennek is nagy ellenzéke volt s olyan szigorú tilalom alá vették a dohányzást, hogy a rajtakapottaknak az orrukon szúrták át a pipaszárat. Ez a harc elült. Az állam immár arra használja ki a dohányzás szenvedélyét, hogy kegyetlenül megadóztatja. Számít persze arra a

Romanelli olasz ezredes és kísérete a tiszteletére rendezett ünnepély után az Országház előtt.

gyengénkre, hogy az ember a szokás rabja, mert ha egyszerre abba hagynánk a dohányzást, a kincstár óriási jövedelmektől esne el és sok ezer dohánytermelő elvesztené a keresetét. A pipa csutoráját tehát nyugodtan és jogosultan rághatjuk, valameddig trafikárut szippantunk belőle.

De a boroskulacs más. Ezt mindenképen ki akarják ütni a kezünkől az emberiség boldogítói. Az antialkoholista azt tartják, hogy a szesz ital ellensége, megrontója az emberiségnek. Valóságos fanatizmussal követelik a szesz italok fogyasztásának törvényes tilalmát. Mint tudjuk, ez az antialkoholista mozgalom már a háború előtti időkben jelentős sikerekhez jutott a tengerentúli és a skandináv államokban.

Most, hogy a szocialisták a legtöbb államban nyeregbe kaptak, felújult az alkoholelleses háború. A szocialisták nagy dérrrel-durral üldözik a szeszt. Itt is vizet prédikáltak a vörös uralom idején, noha a vezérek maguk megiszogatták a borocskát, de csak suttyomban. A proletárgégének azonban őrizkednie kellett a szeszrel való bűnözéstől, hogy öntudatos maradhasson. Tehát a proletár is csak suttyomban ivott. Jeles vöröseink úgy óvtak meg bennünket a szesz méregitalától, hogy elitták előlünk.

A szesztilalom népboldogító törvényét erősztatják most a szocialisták Németországban is, a cseh szocialisták pedig, mint értesülünk, Felsőmagyarországon rendeletileg akarják bevezetni a szesztilalmat. Kedves borissza olvasóim azt mondhatnák ezekre a harcias mozgalmakra, hogy hát ne igyanak bort a szocialisták, annál több jut nekünk. Csakhogy nem ennyiben van a dolog. Mert ha a külső államok csakugyan rátérnek a szesztilalomra, kinek fogjuk akkor eladni a borainkat?

Magyarországon a bortermelésnek mérhetlen fontossága van. Szőlőtermő vidékeink 350.000 hold területe megmaradt; ennek a nagy területnek a termését a csonka ország egyharmadára apadt lakossága nem bírja elfogyasztani. A külső piacokra pedig egyre nehezebb kijutnunk, mert a nagy bortermelő államok, Francia-, Spanyol- és Olaszország, óriási mennyiségű bort visznek ki s ezzel elárasztják a nemzetközi piacot. Nekünk ezekkel a hatalmas államokkal kereskedelmi téren versenyezni nem lehet, a mi ellenséges érülettel kezelt kis államunkat nem engedik érvényesülni, így hát termelt boraink értékesítése igen nagy gondot okoz.

Gondjainkat csak súlyosbítják a szomszédos államokban is lábrakapott antialkoholista mozgalmak. Ha ezek sikert érnek el, szőlőtermelésünk valóban siralmas helyzetbe jut. Csak az kellene már most, hogy az antialkoholista hóbortok hozzánk is átterjedjenek.

Komoly erkölcsi és népegészségügyi szempontokat nem lehet szembeállítani a borfogyasztással. A pálinka igenis rombol, rontja az erkölcsöt is, a szervezetet is. De a bor, mértékével adagolva, nem ellensége, sőt szolgálja az egészségnek, emellett vidámbbá, melegebbé teszi az érintkezést, közelebb hozza az embert az emberhez. És ahol bor nincs, ott sokkalta veszedelmesebb izgató és mámorító szerekhez folyamodnak. A bornemissza népek között látjuk pusztítani az ópiumszívás, hasisrágás stb. gyilkoló szenvedélyét. Mi már inkább a szónoklatokra és nótákra hangoló borocska mellett maradunk.

Budapest, november 25.

Állatárcsökkenés — húsáremelkedés. *Hetek óta mutatunk rá a nagy hazugságra, mintha a mezőgazdasági olcsóbbodás a drágaság általános csökkenését vonná maga után. A búza 12.000 koronáról már 9000 koronára csökkent, tehát negyedrésszel lett kisebb az ára. A liszt, még inkább a kenyér, vígan drágul tovább. De legszembeszökőbb az állatárak és húsárak arányának főlháborító alakulása. A marha- és sertésvásárokon már hetek óta esnek az árak. Az élőállat áresésétől mindenki joggal remélte a már megfizethetetlen húsárak csökkenését is. Ez azonban nem következett be. Sőt az a furcsa helyzet állott elő, hogy november derekán, dacára az állatárak további esésének, a húsárak tovább emelkedtek. A közvetítői kapzsiság oly kihívó megnyilatkozása ez, melyet már nem lehet eltúrní, még a dédelgetett kereskedelem és ipar kedvéért sem. Most már nyilvánvaló, hogy a közvetítők csinálják a drágaságot. S követeljük, hogy az árvizsgáló- és uzorabírószögök könyörtelenül törjék le garázdálkodásukat. Az nem lehet ok, hogy született liberálisok és a radikális blokk védelmét élvezik. Eleget uszítottak a földművelők ellen!*

Hétszáz ezer hold föld — kisemberek kezén. *A földművelésügyi kormány nagyérdemű adatgyűjtést végzett a vármegyei gazdasági felügyelőségek útján. Összeíratta a kommunizmus óta elért földbirtokpolitikai eredményeket, amelyek a keresztény kormányok földbirtokpolitikai rendeleteinek és a földreformtörvénynek köszönhetők. Az adatgyűjtés szerint 1922. szeptember 1-ig: a) házhelyhez jutott 1334 községben 52.101 egyén 15.532 kat. hold terjedelemben; b) állami elővásárlás révén földhöz jutott 61 községben 3012 egyén 24.780 kat. hold területen; c) megváltás útján 144 községben 21.359 család jutott 46.582 kat. hold földbirtokhoz; d) parcellázás történt 212 községben, melynek révén 99.048 kat. hold földterület jutott 19.572 kisember kezére; végül e) kishaszonbérlet 1211 községben hasitatott ki 497.291 kat. hold terjedelemben 143.925 egyén javára. Ha most már a házhely, kisbérlet, elővétel, ingatlanföldarabolás és megváltás útján kihalított földbirtokterületek nagyságát összeadjuk, kitűnik, hogy 677.406 kat. hold földterület jutott a keresztény kormányzat földbirtokpolitikája révén eddig a kisemberek kezére. Ha még ehhez hozzávesszük az ezerholdos birtokok vagyonválságát, mely maga kitesz majd 400.000 holdat s figyelembe vesszük azt, hogy a birtokreform megváltási döntéseit most hozza nagyobb tömegben az Országos Földbirtokrendező Biróság, akkor látjuk, hogy egy millió holdnál is nagyobb lesz az a földterület, melyet a birtokreform a földművelő kisemberek kezére juttat, melyből majd hétszáz ezer hold máris a kezükre jutott. Ez a hatalmas szám hazudtolja meg leginkább az országrontó nemzetköziet és liberálisok bujtogatását, akik folyton azzal izgatják a tájékozatlanokat, hogy nem hajtják végre a földreformot. Bizony, ha liberális éra lenne, ez a hétszáz ezer hold se a magyar fajta kisemberek kezére jutott volna, hanem a posztócsaló és valutaspekuláns liberálisok kezére.*

MI HIR (A POLITIKÁBAN?)

A nemzetgyűlés hosszabb szünete után az első ülésen a kormány tagjai

tizenhat törvényjavaslatot

nyújtottak be. Ezek között a legfontosabbak azok a javaslatok, amelyeket a földművelésügyi minisztérium az erdőügy érdekében készített, nevezetesen az *erdőbirtok hiteléről, az erdészeti igazgatásról, az Országos Erdőalapról, az erdőgazdasági érdekképviselőtekről*, végül pedig

az alföldi erdők telepítéséről és fásításáról.

Az utóbbi törvényjavaslat szerint a magyar Alföldhöz tartozó törvényhatóságok területén erdőket, fasorokat vagy facsoportokat kell létesíteni. Feltétlenül be kell erdősíteni a futóhomokos, a szikes, vadvizes, általában a kopár és mezőgazdasági művelésre nem használható területeket. Fasorral kell szegélyezni az 50 holdnál nagyobb szántóföldtáblákat s a rétet vagy kaszálót. A törvény kötelezi a földbirtokosokat, hogy az erdősítéseket és a fásításokat előírások alapján a maguk költségére végezzék. A kisbirtokosokat az erdősítésre kijelölt területért lehetően más mezőgazdasági ingatlanal fogják kárpótolni. Nagyatádi Szabó István földművelésügyi miniszter öt javaslata különben szerves része egy tervszerű és nagyarányú erdőgazdasági politikának. A földművelésügyi miniszter törvényjavaslatot nyújtott még be a földmunkások vállalkozó szövetkezetének állami támogatásáról is.

Kállay Tibor pénzügyminiszter javaslatai a szeszadóra vonatkozó törvények módosításáról, a biztosító magánvállalatok állami felügyeletéről, a közadók kezeléséről és a védelmi adóról szólnak. A közadókról szóló javaslat értelmében mindazokat az adó jellegével bíró közszolgáltatásokat, amelyeket negyedévenként kell fizetni s amelyeket a községek szednek be, együttesen kell kezelni és egy összegben kell az adózóknak fizetniük. Ezentúl mindenki minden adóját a községnél fogja fizetni. Hadmentességi díj helyett ezután

védelmi adót

köteles leróni minden magyar állampolgár férfi 20 éves korától 31 esztendőskoráig. Vagyontalan keresetképtelenek, szegények, rokkantak, katonák és általában fegyverviselésre jogosultak nem fizetnek védelmi adót. A védelmi alapadó tétele egyformán 500 korona, a pótlék pedig a jövedelemadónak és a vagyonadónak 10—10 százaléka lesz.

Daruváry Géza igazságügyminiszter

az állatforgalmi szavatosságról

nyújtott be javaslatot, amely az eddigi szavatossági és elévülési időt hat hétre korlátozza és a szavatosság körét szabatosabban állapítja meg. Az állatátvételtől számított nyolc héten túl megszűnik mindkét félnek mindennemű igénye vagy követelése. Klebelsberg Kunó gróf vallás- és közoktatásügyi miniszternek a Magyar Tudományos Akadémia támogatásáról szóló javaslata évi nyolc millió korona

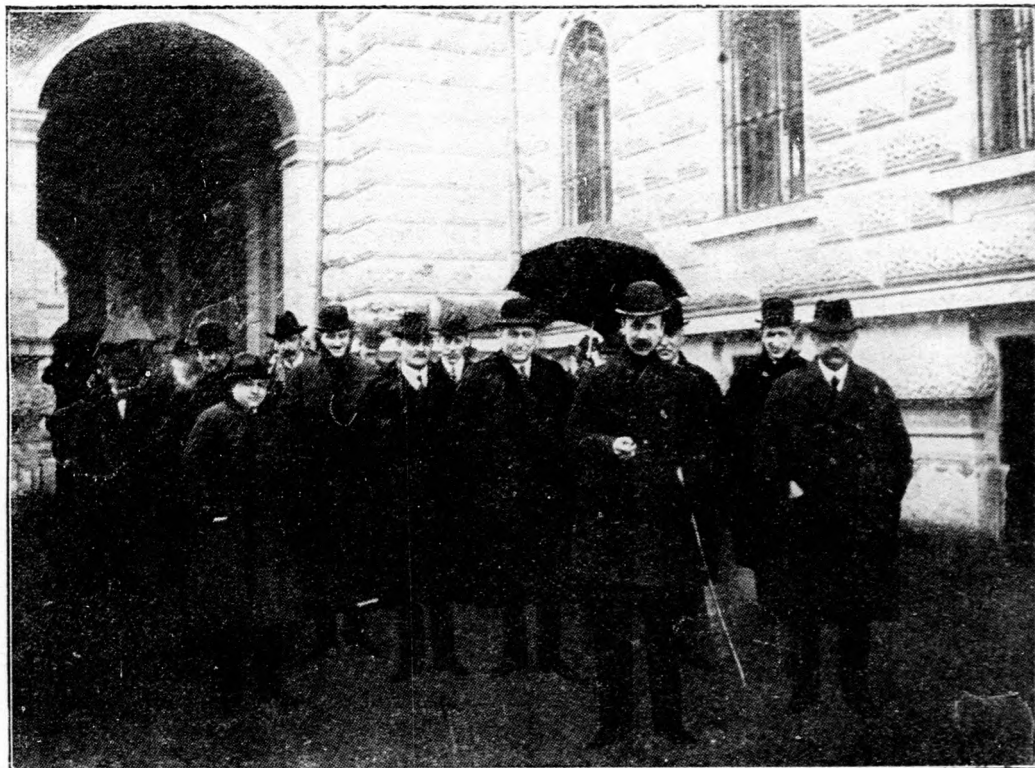
rendes állami segílyt biztosít az Akadémiának. Walkó Lajos kereskedelmi miniszter a mérnöki rendtartásról és az éjjeli munkának egyes iparokban való eltiltásáról nyújtott be törvényjavaslatokat.

A nemzetgyűlésnek ezen az ülésén a parlamenti kisebbség botrányos viselkedésével ismét tanujelét adta annak, hogy felesleges beszédei által a nemzet türelmével visszaél. Bethlen István gróf miniszterelnök kénytelen volt szólásra emelkedni és az ország színe előtt megleckéztetni a kisebbséget. Politikai körökben különben egyre hangosabban nyilvánul meg az az óhaj, hogy a nemzetgyűlés tanácskozásának nyugodtságát

a házszabályok megszigorításával

kell biztosítani.

Bethlen István gróf miniszterelnök Nagyatádi Szabó István földművelésügyi miniszter, Mayer János, a kisgazda-

Bethlen István gróf miniszterelnök és nagyatádi Szabó István földművelésügyi miniszter látogatása Hódmezővásárhelyen.

párt elnöke és több képviselő kíséretében megjelent választókerületében Hódmezővásárhelyen és

beszámoló beszédet

tartott. A miniszterelnök foglalkozott a drágaság leküzdésének a kérdésével és rámutatott, hogy a drágaság legfőbb oka a valuta süllyedése és pénzünk értékének leromlása. Magyarország nem tud jövőtételt fizetni és különben azokért a károkért, amelyeket a háború okozott, nem Csonkamagyarország, hanem Nagymagyarország köteles fizetni. Mivel Magyarország nagy területeket adott át a győző államoknak, Magyarország már régen megfizette azt, amivel tartozott.

A többtermelés politikáját szolgálják azok a törvényjavaslatok, amelyeket legutóbb a nemzetgyűlésen beterjesztettek. Az Alföld befásításáról szóló javaslat hivatva lesz az Alföld fahiányán segíteni, de az eredmény csak évtizedek múltán érhető el. A kormány a nemzetgazdasági munkásság helyzetének a javításán kívül szíven viseli az ipari munkásság ügyét is, gondoskodik azonban arról, hogy a munkásság szervezkedése gazdasági téren maradjon és ne csúszson át politikai térre.

Nekünk nem kell semmiféle fascizmus. Nyugodt társadalom kívül szükség van munkaképes parlamentre is, amely dolgozni tud. A miniszterelnök leleplezte a liberális parlamenti szövetséget, amely csak rombolni tud.

Nagyatádi Szabó István földművelésügyi miniszter beszédében statisztikai adatokkal bizonyította, hogy milyen eredményeket ért el a földreform végrehajtásával a kormány. Kijelentette még a miniszter, miért tartotta szükségesnek, hogy összefogjon olyan emberrel, mint Bethlen István gróf, mert azt látta, hogy olyan embereket kell előtérbe helyezni, akik az ország érdekében tenni is tudnak.

+MEZŐGAZDASÁG+

A zöldtrágyázásról! *Irtá: Villax Ödön.*

A legtökéletesebb trágya ugyan, amely az összes tápanyagokat tartalmazza, az istállótrágya, azonban gyakran kerülhetünk olyan körülmények közé, hogy akár az istállótrágya elégtelensége folytán, akár más okokból, helyénvalóbb lesz a zöldtrágya alkalmazása egyedül, vagy pedig műtrágyával együtt; nevezetesen káli- és foszfortrágyákkal, amikor is hatása éppen olyan lesz, mint az istállótrágyáé.

Gazdasági növényeink főképpen nitrogén, foszfor és kálium nevű tápanyagokat igényelnek s ez, mint már említettem, az istállótrágyában mind megvan. Mivel tudjuk azt, hogy a különböző növényeink nem egyformán igénylik a föld tápanyagát, helytelen lenne tehát istállótrágyával trágyázni akkor, amikor a kissé ritkán vetett búza megdőlné és a szemképződés aránylag mégis csekély maradna. Ez esetben műtrágyát, még pedig szuperfoszfátot kellene alkalmaznunk. Ha azonban fordítva lenne az eset, azaz a talaj nitrogénben lenne szegény és foszforban gazdag, akkor pedig nitrogéntrágyát.

Nitrogéntartalmú műtrágyák a csilislétrom, kénsavas ammoniák stb. de mivel ezeknek a beszerzése a mai viszonyok között nagyon nehéz, hát inkább zöldtrágyát alkalmazunk, különösen, ha tekintetbe vesszük azt, hogy ezzel még talajunk humuszát is szaporítjuk. Ez esetben tehát nitrogéntrágya helyett használtuk a zöldtrágyát. Egy másik esetben, mikor vagy kevés az istállótrágyánk, vagy földünk oly távol van a majortól, hogy a fuvar a termelést igen megdrágítaná, az istállótrágya helyett használjuk azt, csak akkor még foszfor és káli hozzáadásával teljes trágyává is kell tenni.

A foszfortartalmú trágya a szuperfoszfát, ezt most itt-hon is be lehet szerezni. Káliumtartalmú pedig a kainit, kovásvavas kálium stb., ez már nehezebben szerezhető be. Igen jó káliutrágya a fahamu is. Káliiban általában a mi talajaink nem szűkölködnek, azért ezek pótlásáról — a tőzeges és homokos talajokat kivéve — csak ritkán kell gondoskodnunk.

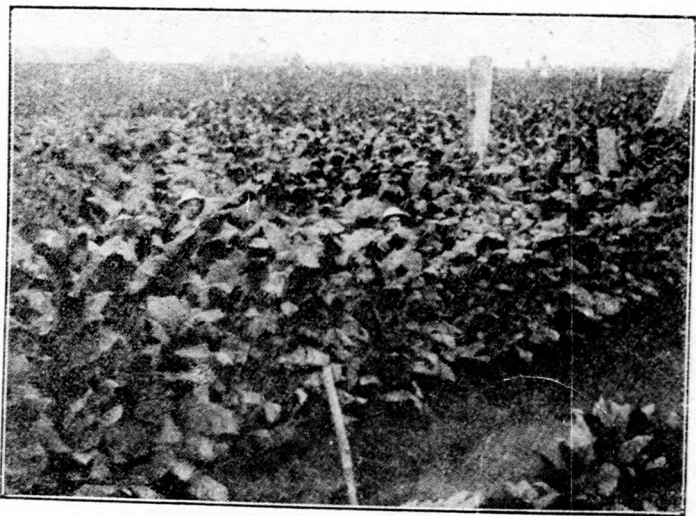
Leggyakrabban a homoki gazdaságokban kevés az istállótrágya, azért az ilyen vidékekre nem lehet eléggé ajánlani a zöldtrágyát. A zöldtrágyának mégis a legnagyobb jövőjének az ugartartó gazdaságokban kellene lennie. Sajnos, hogy ugarunk még mindig nagyon sok van. Ha végig nézünk a statisztikán, azt látjuk, hogy a szántóföldnek 10%-a van ugarnak meghagyva. Legtöbb ugar van Szabolcsban s azután az érteületeken. Itt nagyon sok gazda csak azért nem veti be földjét, hogy legyen az állatainak legelője. Pedig ez nagyon helytelen, mert ha zöldtrágyázással jó erőbe hozná földjét, és inkább takarmánynövényt termelne rajta, sokkal nagyobb termésre számíthatna. Tulajdonképpen a többtermelésnek egyik legfontosabb tényezője az intenzív gazdálkodás s ez legelső sorban is azt tételezi fel, hogy ugart nem szabad tartani. Ilyen ugartartó helyeken még egyáltalán be sem vetik a földet, vagy pedig minden második évben termelnek rajta rozst, vagy egyéb növényt.

Akár meg is tarthatják ezt a vetésforgót, csak az ugaros évben vetnének valami pillangós virágú növényt, pld. nyúl-szapukát. Ekkor ez mint fővetemény lenne tavasszal vetve és így a termés sikerültére sokkal biztosabban számíthatnának, mint őszi, vagy tarló vetés esetén. Esetleg még a talajoltásra is gondolhatunk. Ugyanis a pillangós virágú növények nem igen szoktak azon a vidéken teremni, vagy legalább is kielégítő termést adni, ahol eddig nem termelték azokat, különösen a homoknak nitrogénhiánya miatt. Ezért nem szabad úgy gondolkodni, hogy megpróbálom s ha nem sikerül, felhagyok vele és maradok az ugar mellett. Ismétlően meg kell próbálni s ha a pillangósok baktériumai elszaporodnak, egészen biztos, hogy fog sikerülni. Sok gazda már most azt gondolja, hogy mivel fogja akkor etetni állatait, ha az ugar leelőre sem hajthatja ki, vagy ha a pillangós takarmányt alászántja. Hát első sorban is, ha zöldtrágyának pld. nyúl-szapukát vet s annak első termését lekaszálja, biztosan lesz annyi takarmánya, mint az ugaron, termelt legelő s csak a sarjút szántja alá, természetesen foszfor- és káliutrágyával kombinálva, hogy az teljes trágya legyen. Igaz, hogy nem valami jó a nyúl-szapuka sarjadzó-képessége s így aránylag csekély nitrogénhez juttatjuk talajunkat. Egy másik mód szerint, ha tavasszal a már kikelt rozsvetésre géppel keresztben vetjük el és ez a védőnövény lekerülte után összel legeltethető, tavasszal pedig mint zöldtrágyát alászántjuk.

Lássuk csak, mely növények még azok, melyek leginkább megfelelnek a zöldtrágyázás céljaira. Általában fontos, hogy nagy tömeget adjon, befedje az egész talajt, hogy alatta a talaj beéredjen. Ilyeneknek találják nálunk a csillagfürtöt, nyúl-szapukát, borsót stb. Hogy az egész talajt befedje s elég nagy tömeget is adjon, ezt a sűrű vetéssel fokozhatjuk. Éppen ez okból a zöldtrágyának szánt növényt a rendesnél mindig kissé sűrűbbre kell vetni. Ami pedig a vetés idejét illeti, vagy tarlóba vetjük, feltéve, ha jól átázott földbe tudjuk a magot hozni és ősszel, mikor a dér megszipte, alászántjuk, vagy pedig ősszel vetve tavasszal szántjuk alá. Főveteményül csak ugartartó gazdaságokban vetjük, mert ellenkező esetben egy év termésétől esnénk el. Az ősszel vetett zöldtrágyát április hó folyamán alászántva (homoktalaj) utána még mindig sikerrel termelhetünk csalamádét, korai tengerit stb.

Homoktalajon tarlóba vetve a nyúl-szapuka lesz a legmegfelelőbb, ősszel vetve pedig az őszi borsó, vagy a biborhere. A csillagfürt is jó zöldtrágya és a laposmagvú fehér csillagfürt a meszes talajon is jól megterem. A kissé kötöttebb természetű talajra mindegyik pillangós virágú alkalmas.

Az elmondottakat figyelembe véve, hogy ha könnyű szerrel hozzájuthatunk az istállótrágyához, azt alkalmazzuk s csak az előbb említett esetekben a zöldtrágyát. Nem szabad azonban sohasem megfeledkezni arról, hogy valamely növény csak akkor tud jól fejlődni, ha mindhárom növényi alkotórész (nitrogén, foszfor, káli) a neki szükséges mérték-

Dohányföldek Szumatra szigetén.

ben megvan a talajban, mert ellenkező esetben az egyoldalú trágyának, így a zöldtrágyának is nagyon csekély előnyét látjuk. Végül ismételtén hangsúlyozom, hogy a **többtermelés legfőbb tétele az, hogy egy talpalatnyi ugart sem szabad tartani s hogy ezeken a helyeken van a zöldtrágyázásnak tulajdonképpen az igazi jelentősége.**

Burgonyatermelésünk évről-évre csökken, miután a burgonya hegyvidéki növény, sok csapadékot kíván és a mi száraz éghajlatunk alatt nagyon gyorsan elfajzik. A vetőmag főirisszítése nálunk sűrű időközökben szükséges és hogy a gazdáknak erre módjuk legyen, a földművelésügyi minisztérium megbízásából *Bertsch Ottó* gazdasági tanár részint a külföldről hoz be vetőburgonyát, részben pedig az itthon termelt és a nyár folyamán megtekintett és egészségesnek talált burgonyákból szerez a gazdák részére vetőburgonyát. Az árak nem egyformák és a piac árai szerint változnak. Az elsőrendű nemesített vetőburgonya ára ma 30—32 korona, rózsaburgonyáért 36 koronát kérnek, jó uradalmi árú 27—28 koronáért kapható különböző fajtákban. Szövetkezeteink a községek vetőmagszükségleteit összeírhatják, a fajták végett pedig közvetlenül forduljanak nevezett tanárhoz (Budapest, I., Mészáros-utca 56/B). Különösen fölhívjuk szövetkezeteink figyelmét a korai rózsaburgonya termelésére; élelmiszerkészleteink kicsinyek; de nincsenek ilyenek az egész kiéhezett Közép-Európában? A korai rózsaburgonya előreláthatóan igen nagy áron lesz értékesíthető. Ott, ahol a termelésre megvan a hajlandóság, a földművelésügyi minisztérium szívesen küld ki szakembereket, akik magyar vagy német nyelven a korai burgonya hajtásáról és termeléséről a helyszínen előadásokat tartanak.

A termények megóvása a rothadástól. Tudvalevő dolog, hogy a rothadást szabad szemmel nem is látható penészgombák és baktériumok okozzák. Ezek már a földből ki- (krumpli, répa), vagy a fáról leszedett gyümölcssterméken tanyát ütöttek. Szaporodásuknak gátat vethetünk úgy, ha olyan körülmények közé visszük a terményeket, melyek közt a rájuk telepedett gombák nem tudnak megélni. Egy jeles szaktudósunk, Bernátsky kísérletei alapján tudjuk, hogy $+9^{\circ}\text{C}$ hőmérséken aluli helyiségben a rothadási baktériumok és penészgombák élete lehetetlenné válik. Legjobb 0°C és $+5^{\circ}\text{C}$ közt tartani tehát a megőrzendő terményeket. A sérült (egérrágott, tört, zúzott) darabokat nem célszerű a többi közé keverni, mert bizonyosak lehetünk afelől, hogy e sérüléseken sok rothadási gomba hatott be az illető darabba és arról majd elterjed a többi épre is. Ezért Bernátsky elengedhetlenül fontosnak tartja a termények óvatos kezelését, hogy meg ne sérüljenek és ne zúzódjanak, továbbá beraktározás előtt a rothadt és sérült darabok kiválogatását és mielőbbi elfogyasztását, végre a terményeknek megszáraztatását és lehűtését.

Mennyi vizet iszik a ló és a szarvasmarha? *Billig* dr. pontos méréseket eszközölt ezirányban s azt találta, hogy az istállóban pihenő lovak télen 24—30 liter, dolgozók 31—42 liter ittak naponta. Szárazon álló tehének fogyasztottak kb. 35—40 liter, friss fejősök 50—60 liter. Azt is tapasztalta, hogy a ló délután több vizet iszik, mint délelőtt, a tehének pedig legtöbbet isznak a reggeli órákban.

Decembri teendők a méhesben. A decemberi hideg időjárás folyamán védeni kell a méheket a túlságos lehűléstől. A röplukat elzárni nem szabad, mert akkor levegő hiányában a kasban levő méhek megfulladnak. A megfázástól a családot védeni olyképpen kell, hogy be kell fedni a kaptárt, illetőleg a kast pokroccal, szalmával vagy gyékénnyel, a kaptárak között pedig szénával kitölteni. Emellett ügyelni kell arra, hogy az egér ne lopódzhassék be a széna közt a kaptárba. Mások nem a fázás zavarja a méhcsalád téli nyugalma, hanem az élelemhiány, vízhiány, hasmenés vagy anyátlanság. Ha az ablak mögötti lépekből elfogyott a méz, akkor ehezük a család és mézpótlásról kell gondoskodni. Az aljdeszkára leörölt mézjegecek annak jelei, hogy a család vízhiánnyal küzdök. Anyátlanság vagy vérhasban szenvedő méhek a röplukon is ki-kijárnak s ott izgatottan futkosnak. Az első esetben egy másik családdal való egyesítés segít. E téli vizsgálatot legalább hetenként egyszer meg kell ejteni, de óvatosan és csendesen, kopogást, hangos beszédet kerülve. Ha «zúgás»-t konstatálunk a kasban, mi az említett okokra vezetendő vissza, akkor is az okot fűrészszék ki és orvosoljuk lehetőleg a család megbontása nélkül.

Szántás gőzeivel a szumatrai dohányföldéken.

Dohánytermelés Szumatra szigetén. (Képekkel.) A Cuba és Havanna szigeteken termelt dohány mellett nagy becsben tartják azt is, melyet Szumatra szigetén termelnek, hol a dohány által annyira kedvelt állandóan meleg idő és nedves, páratelt levegő a jó minőséget, kellemes illatot, jó éghetőséget biztosítja. A dohánytermelést itt bevándorolt hollandusok vezetik s ezért ez a legmodernebb talajművelő eszközökkel (gőzeke) legnagyobb gondossággal folyik. Az eredmény nem is marad el. A dohánytövek embermagasságra nőnek és dús lombzatot fejlesztenek. A dohány válogatása, simítása, szárítása szellős, tágas szérűkben folyik. E munkában már a bennszülöttek is tevékeny részt vesznek s nagy ügyességre tesznek szert. A szárítás után bálókba kötözött dohányleveleket csónakok segítségével a nagy tengeri hajókra szállítják s ezeken hozzák feldolgozás végett az európai dohánygyárakba.

OLVASÓINKHOZ!

December 1-én új előfizetést nyitunk, s mindazoknak, akik legalább félévre előfizetnek, huszonöt korona postaköltség beküldése ellenében

ingyen

küldünk meg karácsony előtt egy, az Uj Barázda lapkiadó részvénytársaság kiadásában megjelent, **csinos kiállítású és igen gazdag tartalmú, 1923. évre szóló naptárt.**

Fölkérjük azokat az előfizetőinket, kiknek előfizetése **november 30-án** lejár, hogy előfizetésüket a csatolt befizetési lapon megújítani sziveskedjenek, nehogy az előfizetési díj hiánya miatt a lap küldésében fennakadás álljon be.

Kérjük előfizetőinket, hogy postaköltség fejében a huszonöt koronát a csatolt befizetési lapon mielőbb megküldeni sziveskedjenek, hogy a naplárakat címükre még karácsony előtt eljuttathassuk.

Aki szíven viseli a kisgazda-, földműves- és kisiparostársadalom érdekeit, aki a vasárnapját kellemessé, hasznossá és tanulságossá akarja tenni, az előfizet a „**Vasárnap**”-ra.

A „**Vasárnap**” legkésőbb vasárnap reggelig a legmesszebb eső tanyára is megérkezik.

Előfizetési díjak:

negyedévre	100 K
félévre	190 K
egész évre	360 K

Mutatványszámot ingyen küld a

„**Vasárnap**” kiadóhivatala
Budapest, IV., Múzeum-körút 1. sz. V. em.

TANÁCSADÓ

Kérdés. *Bőrbútort színtét hogyan lehet megújítani?* (V. K. Czege.) — **Felelet.** Tojásfehérjéből készített habbal kenje be a bőrt és a habot részarádás után puha ruhával dörzsölje le.

Kérdés. *Ócskavas és rongy hol értékesíthető?* (Regölyt Nép-szövetségi Gazdakör tagja.) — **Felelet.** Ócskavas és rongy átvételére külön szervezet nincs, mert nem fizetődik ki a gyűjtőtelep fölállításának, az osztályozásnak és szállításnak költsége miatt. Tessék csak gyűjteni a vasat és rongyot és addig is, amíg azok vétele a gazdasági viszonyok változásával központilag lehető lesz, adja el helyben.

Kérdés. *Önképző Egyletünk részére honnan szerezhetünk be ingyen vagy olcsóbban könyveket?* (Cs. Gy. Fegyvernek.) — **Felelet.** Tessék a földművelésügyi minisztériumtól kérni gazdasági könyveket, azonkívül forduljanak a Falu Országos Szövetséghez, amely Budapest, VIII., Vas-utca 19. szám alatt van.

Kérdés. *Magyarhonos vagyok, Nagyváradon dolgoztam, azonban október 3-án az oláh király koronázása miatt el kellett jönnöm, munkakönyvem, ruhám is ott maradt. Lehetséges-e visszautaznom?* (F. S.) — **Felelet.** Az oláh koronázás miatt eltávolítottak visszautazhatnak. Bizonyosan van az oláhoktól erről igazolványa. Ha nem engednék vissza, a magyar külügyminiszteriumot kérje föl közbelépésre.

Kérdés. *Mi a mák piaci ára?* (H. Gy.) — **Felelet.** A mák jelenlegi ára kg.-ként 430—450 korona.

Kérdés. *Mennyi a szarvasmarhának sósükséglete naponként?* (T. M. F.) — **Felelet.** A szarvasmarhának sósükséglete naponta 20—30 gramm.

Kérdés. *Egyik lovam 156 cm. pejkanca, bal nyereg alatt T jelzés, jobb nyereg alatt 28 szám; párja 156 cm. pejkanca, bal nyereg alatt 82 szám, jobb nyereg alatt elmosódott jel, bal pófáján B/2 jegyzés. Melyik ménesből származnak?* (K. Z.) — **Felelet.** Utána fogunk járni a dolognak és a következő számok egyikében fogjuk megadni a választ, tessék a «Tanácsadó» rovatunkat majd figyelemmel kísérni.

Kérdés. *A búzát valami féreg bántja. Mivel védekezhetem ellene?* (D. N. S.) — **Felelet.** Láthatlan a féreg mineműsége nem állapítható meg és így védekezési eljárást sem ajánlhatunk. Küldjön be egy példányt a m. kir. Rovartani állomáshoz (Bpest, II., Kitaibel Pál-u. 3. sz.), ahol megállapítják a féreg nevét és szívesen adnak felvilágosítást a védekezési eljárásról is.

Kérdés. *Mint hadirokkant a földreform végrehajtása során kapott földet eladtam. A vevő bevette, de közben megtudtam, hogy az ilyen földet nem lehet eladni. Köteles vagyok-e megtéríteni a vetőmagot és a ráfordított munkát?* (Rendes ovisó Türkeve.) — **Felelet.** Az ilyen birtoknak az elidegenítési tilalma a telekkönyvben fel van jegyezve, minek következtében senki sem védekezhetik azzal, hogy a telekkönyvben feljegyzett körülményről nem volt tudomása. Tehát úgy az eladó, mint a vevő rosszhiszeműen járt el s a vevő csupán a szükséges befektetéseit követheti.

Üzenet a könyvrendelőnek. (Ifj. S. I. Nagygeresd.) «A juh-tenyésztés» című könyvet 135 50 korona előzetes beklődése mellett postadíjmentesen küldi kiadóhivatalunk. — (M. B. I. Dencsháza.) Vas Gereben munkái füzve, kötetenként 264 koronába kerül. Az első könyv után 47 50 korona, minden további könyv után 10—10 korona postaköltség. Sárossy Gy. költeményei nem kaphatók. A kérdéses könyvet már megküldöttük. — (F. J. Szentgotthárd.) Ignác: Méhészet 286 korona. Valló: A méhtenyésztés vezérfonala 176 korona. Köbirtalom-kiszámítási könyv 400 korona. A postaköltségre nézve olvassa el előző feleletünket.

A hajduböszörményi ünnepnapok. A hajduböszörményi ref. egyház a nyár folyamán 5 nagy harangot rendelt az «Ecclesia-Harangműveknél», melyek közül 2 a Bocskay-téri régi templomba, 3 pedig a Kossuth-téri új templomba került. Mindkét toronyban van egy-egy régi harang, úgy hogy most a hajduböszörményieknek 7 harangjuk van, tökéletes zenei összhangban, két toronyban elhelyezve. A haranggyűjtések zenei részét dr. Rejőd Tiborc, az Ecclesia igazgatója szervezte, a harangokat pedig Rincker mester, az Ecclesia-Harangművek öntődjének vezetője formázta. A harangokat a tornyokba belülről huzzták fel, ami több napos nehéz munkát adott a vállalat két legjobb szerelőjének. Az ünnepélyes megáldás múlt vasárnap volt, amikor a város szü- löttje, dr. Baltház Dezső debreceni püspök Futó András titkárral együtt mindkét templomban megjelent és remek stílusú beszé- deket mondott. Beszédjének mottója volt: «Ha a trombita bizony- talan hangot teszzen, ki készül a harcra». Beszéde után a püspök úr áldást mondott az óriási számban egybegyűltekre. Délben a püspök úr tiszteletére bankett volt.

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Gazdatársadalmi mozgalmak.

A Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének közgyűlése. Az elmúlt héten tartotta a rendes évi közgyűlését a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Alkotmány-utcai székházában. A közgyűlésre ezúttal is nagy számban jelentek meg a szövet- kezeti tagjai, valamint a rokoneleü társadalmi és szövetkezeti szervezetek képviselői. A közgyűlésen Somssich László gróf elnökölt, aki megnyitó beszédében mindenekelőtt a szövet- kezeti mult évben elhunyt kiváló vezéregyéniségei: Rubinek Gyula, Serbán János, báró Ghillány Imre emlékének szen- telte kegyeletes szavakat. A közgyűlés elhatározta, hogy emlékképet jegyzőkönyvben örökítik meg. Többször, de amel- lett kellő részletességgel és áttekintően vázolta ezután a szövetkezet elnöke a mult üzletév eredményeit. Komoly fel- hívást intézett a tagokhoz, hogy pénzünk értékének folytonos ingadozása miatt tartsa minden tag kötelességének, hogy a szövetkezet hiteletét túlsok ideig ne vegye igénybe. Bejelentette, hogy a szövetkezet a folyó évben tíz milliárd korona vásár- lási visszatérítést fog tagjainak kifizetni.

A megnyitó beszéd után az alapszabályszerű formasá- gokot intézték el, majd az igazgatóság jelentése került elő- terjesztésre, Szeleczky Iván pedig a felügyelő-bizottság jelen- tését olvasta fel. A közgyűlés egyhangúlag hozzájárult úgy az igazgatóság, mint a felügyelő-bizottság javaslataihoz, egyúttal jóváhagyta az évi számadásokat. Ezután következ- tek a választások. Közfelkiáltással igazgatósági tagokká választották: Bernát István dr.-t, Bedegi Gábort, Hoffer Sándort (ú), Inkey Pál bárót (ú), Jeszenszky Pált, Nagy Ferenc dr.-t, Pap Géza bárót, Pirkner Jánost, Szilassy Zol- tánt, Telesi Tivadar grótot, Vásárhelyi Zoltán dr.-t.

Somssich László gróf indítványára a közgyűlés jegyző- könyvi köszönetét fejezte ki Serbán Iván dr.-nak, az Altruista Szövetség elnökének, aki igazgatósági tisztségéről lemondott, a szövetkezet fejlesztése körül szerzett érdemeiért. A fel- ügyelő-bizottságba beválasztották: Várad László dr.-t, Bacskák Györgyöt, Buday Barnát, Spett Ferenc dr.-t és Szeleczky Ivánt.

Jeszenszky Pál, udvari tanácsos, vezérigazgató, ismer- tette ezután Magyar Eleknek azt a nagyjelentőségű indít- ványát, hogy a közgyűlés mondjon le az ideai osztalékról s az így származó összegből teremtsék meg mielőbb a nyomorgó, mostoha sorsban élő diákok otthonát. A közgyűlés határo- zatilag kimondta, hogy a tagok tetszésére bízzák azt, mi- szerint az ideai osztalékot az indítványban megjelölt célra fordítsák. Egyúttal felhívta a közgyűlés a szövetkezet igaz- gatóságát, hogy a Mezőgazdák Diákothona megvalósítása érdekében indítson országos gyűjtést és tegye meg a leg- sürögösebb intézkedéseket. Meskó Pál gazdasági főtanácsos kért ezután szót s rámutatva arra az ernyedetlen körül- tekintő munkára, amellyel a szövetkezet kiváló elnöke, Somssich László gróf s «vezérkari főnöke», Jeszenszky Pál vezérigazgató s az igazgatóság minden egyes tagja, de külön-ösen a tisztviselői kar a mai nehéz gazdasági viszonyok között a szövetkezeti munka terén oly jelentős sikert tudtak elérni, indítványozta, hogy a közgyűlés jegyzőkönyvileg fejezze ki a legteljesebb elismerését. Lelkes éljenzéssel emel- ték határozatra az indítványt, amelyért a közgyűlés elnöke meghatott szavakkal mondott köszönetet.

A kecskeméti szőlősgazdák hitelt kapnak. A jelenlegi nehéz helyzet következtében a kormányhoz számos kérelem érkezett a szőlőbirtokosok köréből állami hitelnuyjítás iránt, nehogy kény- telenek legyenek értéken alul áruba bocsátani borkészletüket. A kormány honorálta a kecskemétiak kérését és tízmillió koronát utaltatott át az Országos Központi Hitelszövetkezet útján részükre, hogy a termeléshez szükséges tőkét biztosítsa. Miután a bor ára időközben emelkedett, valószínű, hogy a többi kérelmezők nem igen fogják sürgetni a hitel megszavazását s a mostani magas borárak mellett a termelési tőkét a készlet eladásából fogják megszerezni.

Ráfizetéssel jár a tejtermelés. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tejjgazdasági bizottsága az elmúlt héten Inkey Pál báró elnökleite alatt nagyszámú termelőgazda részvételével ülést tartott, amelyen *Konkoly Thege* Sándor dr. titkár tartott előadást a tejjgazdaság időszerű kérdéseiről és a gazdák panaszairól. Rámutatott arra, hogy ma a *tejtermelés nem jövedelmező*. Ezt a legjobban az bizonyítja, hogy a mai viszonyok és értékesítési körülmények mellett a tehenészetek visszafejlődnek és a tej ára nincs arányban más termékek árával és nem fedi az előállítási költségeket. Szó van róla, hogy a tejtermékeknek tájékoztató árakat akarnak megállapítani. A gazdák egyhangúlag tiltakoznak mindenféle *hatósági beavatkozás ellen*, mert ez tönkretesz a tejtermelést és a tisztességes tejjkereskedelmet és ez esetben ismét a megbízhatatlan tejüzérek kezeibe kerülne a tejjkereskedelem. A tejtermelő gazdák összességének jogos és méltányos kívánsága az, hogy az *édes tej ára legyen a legkedvezőbb*, mert míg a vajja és sajta feldolgozott tejért többet adnak, addig a tejellátás javításáról szó sem lehet. Számos gazda hozzászólása után a bizottság arra az álláspontra hegyezkedett, hogy a bizottság kérje a kormány illetékes tényezőitől a *tej megfelelő értékesítésének biztosítását és a megfelelő gazdasági intézkedések megtételét*.

A gazdák a vasúti tarifa emelése ellen. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgató választmánya az elmúlt héten *Somssich* László gróf elnökleite alatt látogatott ülést tartott. Az elnöki megnyitó beszéd után *Mutschenbacher* Emil dr. főtitkár ismertette az ország gazdatiszadalmát érdeklő újabb vonatkozású törvényhozási és törvényintézkedéseket. Kifogásolják a gazdák a *vasúti tarifa emelését* és azt, hogy ellentétben az eddigi szokással, a rendelet kiadása előtt nem hallgatták meg az érdekképviseletek véleményét. Tiltakoznak továbbá a vagyonváltás lerovásának elrendelt módszere ellen és elítélik azt a törekvést, hogy a mezőgazdasági munkabérek ellenőrzésére állandó gyámkodást óhajt gyakorolni a kormány. *Fabrics* Endre előadó titkár tartalmas beszéd keretében ismertette a földművelésügyi miniszternek a nemzetgyűlés elé terjesztett érdősítési és érdő érdekképviseleti javaslatát. A gazdák egyhangúan tiltakoznak az ellen, hogy az illetékes tényezők nem adnak elegendő időt arra, hogy a mezőgazdasági érdekképviseletek kívánságait előadhassák. A javaslat a mezőgazdaságra fölőtte sérelmes.

A pápateszéri gazdasági téli iskola évnyitó ünnepsége a minap folyt le lélekemelő, szép keretek között. Az iskola alapítója *Jankovich Bésán* Endréné grófnő, aki éppen úgy mint a gici gazdasági iskolával, ezzel is a földműves népet a becsületes kenyérfőző munkára kiképezni s a hazai rög szertetére nevelni igyekszik. Az iskolanyitást növény- és állatkiállítás előzte meg, amely a tanulók szüleinek gazdaságában elért pompás eredményekről számolt be. A kiállítás minden szemlélőjét elragadta. Annak meglepetése után az Ifjúsági Önképző Gazdakör tartott díszülést igazgatónője, a grófnő elnöklése alatt, aki egyszerű, meleg szavakkal szólt az ifjúsághoz. Nagy elismeréssel és buzdító szavakkal szólt még *Székely* Jenő földművelésügyi miniszteri tanácsos, *Magyer* Károly dr. főispán és *Czettler* Jenő nemzetgyűlési képviselő. Az ünnepély rendezéséből az érdem nagy része *Fodora* Dénes Sándor szaktanárt, az iskola vezetőjét illeti.

Előadás a falu társadalmi szervezeteiről. A *Nemzeti Szövetség* szabadoktatási tanfolyamokat rendszeresített, melynek során az elmúlt héten *Bodor* Antal dr., a Falu Szövetség főtitkára, a falu társadalmi szervezeteit s azoknak működését ismertette,

— A falusi körök, egyesületek élete — mondotta *Bodor* — meglehetősen eltespedt, aminek egyrészt az anyagi erők hiánya az oka, másrészt pedig az, hogy a mai világban a politizálásból, vagyoni eltolódásból és a földosztás miatt *nagy széthúzás tapasztalható a falvakban*. 3300 község van Csonkamagyarországon és összesen körülbelül 3500 egyesület, csak hogy ezeknek az egyesületeknek az elosztódása nem arányos. Az egyesületeknél, körök-nél sokkal inkább virágoznak a *szövetkezetek*, mert az ezekbe való belépes anyagi haszonnal jár. Legkevésbé a falu asszonyai vannak megszervezve, legjobban pedig az ifjúsági egyesületek, ami rendkívül fontos. A falusi társadalmi szervezkedés nemzeti érdek, amit elhanyagolni nem szabad, ezt azonban csak úgy lehet elérni, hogy ha minél nagyobb propaganda indul meg magukban a falvakban is a kulturális célt szolgáló gazdasági egyesületek, dalos- és olvasókörök istápolására.

Háromezer holdnyi területet kapunk vissza Nyugat-magyarországból. Az osztrák-magyar határmegállapító-bizottság befejezte munkájának utolsó és legfontosabb részét, amennyiben a hátralévő mosonmegyei és pinkavölgyi alszakaszon megállapította az új határt. Az új határ a mosonmegyei Einser-csatornát követi s magát a *csatornát teljes egészében Magyarországnak hagyja*. Pomogy határában a vonal elhagyja a csatornát. A bizottság az Ausztriának itélt Pomogy község határában a *Mexikói majort az összes hozzátartozó birtokrészekkel együtt Magyarországnak ítélte oda, ami nyolcszáz katasztrális holdnyi nyereséget jelent*. A Pinka völgyében a községhatárok képezik az államhatárt, csupán az Ausztriának jutott Szentpéterfa községből esik körülbelül *kétezer katasztrális hold a Tamás-major kivételével Magyarországra*.

A Move országos nagygyűlése. Az elmúlt héten kezdte meg a *Magyar Országos Véderő-Egyesület* ezidei országos nagygyűlését Podmaniczky-utcai székházában. A megjelentek sorában volt *József* Ferenc dr., királyi herceg, továbbá *Zadravecz* István katolikus táborigazgató püspök, *Raffay* Sándor evangélikus püspök, *Wolff* Károly, *Zilahy* Kiss Jenő, továbbá az *Ébredő Magyarok Egyesülete*, az *Egyesült Keresztény Nemzeti Liga* és a *Közszolgálati Alkalmozottak Nemzeti Szövetségének* képviselői.

Gömbös Gyula országos elnök megnyitotta a nagygyűlést és *felkérte az egyházak képviselőit, adják áldásukat az országos nagygyűlésre*. Katolikus részről *Zadravecz* István szólt. *Szálljon rátk* — úgymond — *annak az Istennek áldása, aki ezekben az elretentő napokban szomorodott szívvel nézi a magyart*. *Raffay* Sándor emelkedett fohászt mondott.

Amikor a lelkipásztorok szava elhangzott, *Gömbös* Gyula emelkedett szólásra.

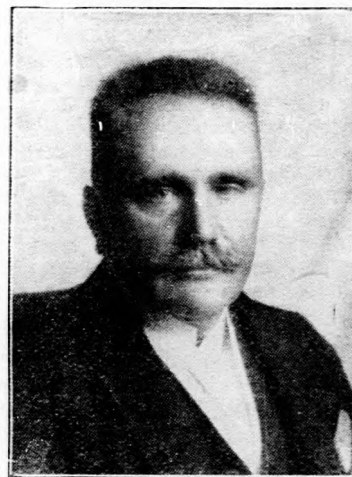
— *Az a nemzet, amely meg tud alkudni sorsával, megérdemli, hogy elpusztuljon*, mert a magyar társadalom, úgy látszik, elfelejtette, hogy mi volt 1918-ban és 1919-ben. *Ma ugyanazok a veszélyek fenyegetnek minket, mint akkor: a vörös veszedelem és a zsidókérdés*. Mert ma is van zsidókérdés s lesz mindaddig, míg a nemzet önállóságát vissza nem vette. Most, amikor Kemal pasa Törökországban, a faszisták Olaszországban győzelemre viszik a nemzeti irányt és amikor azt kell látnunk, hogy a német kormány inog, csak azért, mert nincsen nemzeti érzése és nemzeti ereje, ma, amikor Párisból ébredő francia újságot küld nekem egy ismeretlen ember, kérdezem, hát letehetjük-e, összegöngyölthetjük-e a zászlót? Most következik még csak el az igazi nemzeti megújodás, amelynek azonban nem szavakban, hanem tettekben kell mutatkoznia.

Az ügyosztályi jelentések közben megérkezett a *kormányzó főmémeltósága üdvözlő távirata*, amelyet *Gömbös* Gyula olvasott fel s amelyben a legelső magyar ember sikert és eredményt kíván a MOVE hazafias munkálkodására. Viharos óvációkkal fogadták a kormányzó üzenetét.

A Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetségének képviselője, *Tormay* Cecília jelentette be ezután, hogy szövetségük teljes erejével támogatja a Movet. Több előadás volt még a nagygyűlésen, amely mindvégig a hazafiasság szellemében folyt le.

Jungerth Mihály dr. előléptetése. A kormányzó a külügyminiszter előterjesztésére *Jungerth* Mihály dr. miniszteri osztálytanácsosnak az *I. oszt. követségi tanácsosi* címet adományozta.

Kovács J. István a református teológia új igazgatója. Az elmúlt héten iktatták be a református teológia igazgatói székebe *Kovács* J. István teológiai tanárt, volt nemzetgyűlési képviselőt. Az ünnepség szóltárénekekkel kezdődött, mely után *Hamar* István üdvözölte a tanárt kar nevében *Kovács* J. Istvánt. *Ravasz* László püspök az egyházkerület nevében, *Horváth* László pedig az ifjúság nevében üdvözölte az új igazgatót.

Bugyi Antal,
nemzetgyűlési képviselő, akit a kormányzó a napokban gazdasági főtanácsossá nevezett ki.

Romanelli ezredest díszkarddal ajándékozta meg a magyar nemzet. (Képpel.) Romanelli olasz ezredesnek, aki a kommunizmus alatt számos magyar életét mentette meg, a magyar nemzet díszkardot adományozott, a misszióhoz tartozó tiszteknek és a magyar összekötő-tiszteknek pedig emlékérmét nyújtottak át. Az ezredes az elmúlt héten érkezett meg Budapestre s szombaton a képviselőház kupolacsarnokában zajlott le az ünnepség. Csernoch üdvözölte Romanellit, felolvassván érdemeit. Beszéde végén átnyújtotta a díszkardot és az emlékérmét. Romanelli meghatótt szavakban köszönte meg a magyar nemzet megemlékezését. Az ünnepség után ebéd volt a Dunapalota-szállóban, este pedig díszelőadás volt az Operában.

A ceglédi Ébredő Magyarok nagygyűlése. A ceglédi Ébredő Magyarok Egyesülete vasárnap nagygyűlést tartott, amelyen többek között Prohászka Ottokár székesfehérvári megyéspüspök is megjelent. Ünnepi istentisztelet után a városháza erkélyén helyezkedtek el a nagygyűlés szónokai és a rengeteg tömegnek innen hirdették az új Magyarország megépítéséről vallott gondolataikat. Tasnádi Kovács József volt nemzetgyűlési képviselő követeli a törvényhozástól, hogy hozzon magyar fajvédelmi törvényeket. Prohászka püspök hatalmas beszéde során a következőket mondotta:

— Borzasztó végzet nyomása alatt fekete csillagzat bocsátja ránk sugarait: idegenek tapodják az ősi földet. A legnagyobb baj az, hogy Magyarországok a szíve, a vére van megmetyelvezve és az öntudata van letiporva. Rettenetes idegenség vesz minket körül. Én azért ellenzem a zsidót, mert krisztusellenes, mert nemzetközi, mert anyagi a lelke. Mi nem akarunk egyebet: intézményesen megsegíteni a magyarságot a zsidóság ellen. Dolgozni kell, mert a munka az igazi haladás. A magyar jövőnek az tesz nagy szolgálatot, aki úgy szereti fáját, hogy a magyar munkásnépnek kész megcsókolni a kezét, de ugyanakkor azt is akarja, hogy lábá alól ki ne csússzék a föld. Mi nem antiszemita, hanem hungarista vagyunk. Szégyen, gyalázat volna e nép számára, ha a vezetést idegennek, tehetetlenebbnek, magyartalanabbnak hagyná kezében.

A főpásztor beszédét többször szakította félbe a lelkesedés vihára, végül pedig egy lélekkel ünnepelték az újjáébredő magyar-ság profétáját. Utána Lendvai István állott szólásra és hangsúlyozta, hogy az ébredő magyarok azért nevezik magukat így, mert féltérszázas átlomból riadtak életre s nem nyugszanak addig, amíg Magyarország a magyaroké nem lesz.

Kapisztrán Szent János szobrának leleplezése. Vasárnap délelőtt leplezték le lélekemelő ünnepség keretében a Nádortéren felállított Kapisztrán Szent János szobrát. A szobor leleplezésének ünnepségén megjelent Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter, Koszó István államtitkár, Scitovszky Béla, a nemzetgyűlés elnöke, továbbá az egyházi, világi, a politikai és társadalmi élet legkiválóbbjai. Ott voltak Augusztó királyi hercegasszony, József királyi herceg is. Az egyházi szertartást Csernoch János bíboros-hercegreprimás végezte, majd Zdravec István tábori püspök tartott szoboravató beszédet. Több szavalat és szónoklat elhangzása után az egybegyűltek elénekelték a Himnuszt, mire az ünnepély véget ért.

Olasz feketeinges fascisták,

amint egy szocialista otthon Marx- és Lenin-képeit darabokra tépik.

Az angorai kormány új kalifát választott. Az angorai nemzetgyűlés trónvesztettnek mondotta ki a szultánt, amiért Konstantinápolyt elhagyta és Egyiptomba menekült. A török törvények szerint ugyanis minden szultán, ha helyét önként elhagyva keresztény földre megy, trónvesztettnek nyilvánítható. A nemzetgyűlés Abdul Hadzsint, a trónörökösét kiáltotta ki az új kalifának. E hét hétfőjén kezdődött meg a svájci Lausanneban Törökország és az ántánt között a béketárgyalás. Ántánt részről Poincaré és Mussolini miniszterelnök, továbbá Curzon lord angol külügyminiszter jelentek meg a tárgyaláson. A török küldöttséget Izmed pasa vezeti.

Benito Mussolini,
az olasz fascisták vezére.

A nagyenyedi kollégium budapesti jubileuma. A nagyenyedi Bethlen Gábor-kollégium, az ország egyik legjelentősebb kulturgóc-pontja most érte meg fennállásának háromszázéves fordulóját. Ennek az alkalomnak a megünneplésére a kollégium volt diákjai kedves emlékezést tartottak a budapesti református teológián. Az estén többek között megjelentek Bethlen István gróf miniszterelnök, Raffay Sándor evangélikus püspök, Balogh Elemér gazdasági főtanácsos és sokan mások. A gyülekezeti ének után Ravasz László püspök fejtette ki a Bethlen Gábor-főiskola jelentőségét. A püspök beszéde után Molnár Imre énekelt erdélyi zsolnárokat, majd Pataky József, a Nemzeti Színház tagja szavalt. Ballagi Aladár egyetemi tanár előadásában Bethlen Gábor fejedelemnek az egyetemes emberi művelődéshez való viszonyát fejtegette. Azután Ároknády Béla új kórusát adta elő a gyülekezeti énekkar.

Borzalmas földrengés pusztított Délamerikában. A múlt héten borzalmas földrengés pusztított Délamerikában. A földrengés kétszáz mérföldes körzetben pusztított Santiagode Chile körül. A katasztrófa idején a Csendes-Oceánon hatalmas vihar dühöngött. A rengések által fölkorbaécsolt tenger rázúdult a partokra és szintén borzalmas pusztításokat vitt véghez. A legnagyobb pusztulás Capiapo városában és környékén volt, ahol a folyó torkolatánál egy kialudt vulkán is működni kezdett. Ebben a városban sok száz ember halt meg. Vízöntésér zuhant a városra, amely házsorokat döntött össze. A Chile északi részében lévő kikötőkben a szökőár szintén házsorokat szelt le, a hajókat kiszakította a nyílt tengerre s ott maga alá temette őket. A délamerikai földrengés fészke az ueslei obszervatórium megfigyelői szerint a Titicaca-tótól délre feküdt. A földrengés olyan erős volt, hogy például az olaszországi bolognai obszervatórium földrengésjelző készüléke megsérült, a bronvichi obszervatórium készülékének tüpe pedig kiesett a dobozból, pedig a földrengés fészke 6450 mérföldnyi távolságban volt ettől az obszervatóriumtól. A délamerikai városokban mintegy ezernégy száz áldozata volt a földrengésnek. Ugyanezen a vidéken megismétlődött a földrengés hasonló erővel. Az áldozatok száma ezernyolcszázra emelkedett. A sebesültek száma több mint kétezer volt. A Husvét-sziget elmerült a tengerbe háromszáz lakójával.

Aki a házfetőt is lelopta. A tanyavilág valóságos rémétől szabadította meg a napokban a makói rendőrség a gazdálkodókat. Paku János tanyai gazdálkodónál 1920-ban egy Zare Mihály nevű béres volt alkalmazásban. A béres rövid szolgálat után fölmondott és eltűnt a környékről. Két év múltán a napokban ismét beállított Pakuhoz, aki újból föl fogadta. De a bérest csakhamar rajtakapták, amikor több mázsá kukoricát és búzát akart ellopni. Az eset után nyomban följelentették s ekkor kiderült, hogy mióta Paku Jánostól első ízben eltávozott, éjszakánként sorra járta a tanyákat s minden elmozdítható elemet. Vakmerőséggel annyira fajtult, hogy egy üresen álló tanyaház egész fedelét leszedte és a tetőszerkezetet apróra vágdalva adta el. A tolvaj bérest letartóztatták.

Ki lehet detektív? A hivatalos lapban kormányrendelet jelent meg, amely az államrendőrségi detektív pályán lévőknek bizonyos vizsgákat ír elő. A rendelet szerint csak az lehet detektív, aki a *huszonnegyedik évet betöltötte, megfelelő iskolai előképzéssel bír és további vizsgát tesz. A detektívjelölteket detektív tanfolyamon képezik ki, mely után detektív vizsgát kell tenniük.* Detektív felügyelői vizsgára csak az bocsátható, aki már legalább tizenöt év óta teljesített detektív vizsgát, detektív felügyelői állásra pedig megfelelő szolgálati idő után, főfelügyelői vizsga letétele jogosít.

Küzdelem a revolveres őrrel. Izgalmas jelenet játszódott le a napokban az olaszországi *Cervignano* és *Villa Bicencia* állomásokon. Amikor a Páris—trieszti gyorsvonat Cervignano-ba befordult, egy fiatalember ugrott le az egyik vagonról, revolvert fogva az utasokra és senkit sem engedett felszállni. Közben rettenetesen kiáltózott s az utasok természetesen menekültek előle. A fiatalember közben kissé megnyugodott, az étterembe ment és vizet ivott. A vonatvezető ezalatt elindította a vonatot, de a fiatalember észrevette s felugrott a már erősen mozgásban levő vonat postakocsijára. A revolveres jelenet Villa Bicenciában is megismétlődött s az őrült ember a mozdonyra s onnan kezdett lövöldözni. Egy százados közel jutva hozzá, szépszóval iparkodott őt lecsalni, de hiába. A fenyegetés sem használt. Végre három fecske-dőlvé ontózték le a szerencsétlent. Néhány percig még lövöldözött, az utolsó lövést pedig önmagának szánta, hasbalította magát. Súlyosan megsebesülve bukott le a mozdonyról. Lefegyverezték s kórházba szállították. A szerencsétlen emberről kiderült, hogy az olasz hadsereg hadnagya s a kokain mértéktelen élvezetétől veszítette el elméjének épségét.

Mit követelnek az amerikai férjek? Amerikai házas emberek, akik nincsenek kibékülve sorsukkal, „védelmi szövetséget” kötöttek és a legfelsőbb bírósághoz emlékiratot intéztek, amelyben a világ összes férjeinek nevében többek között a következőket követelik: 1. A háztartást minden asszonynak magának kell vezetni. 2. A férjet minden házimunka végzésétől meg kell védeni. 3. Az asszonynak semmit sem szabad vásárolni, amíg erre engedélyt nem adott a férje. 4. A férjnek törvényes joga legyen az asszony hajának és szoknyájának hosszát megszabni, nehogy a divat elcsúfítsa a nőt. Az emlékirat további pontjai az anyós és az asszony nőrokonainak jogát nyirbálja meg, akiknek csak a férj írásos engedélye alapján szabad a ház küszöbét átlépniük. A legfelsőbb bíróság elnöke: *Mac Marsh* hivatalosan kijelentette, hogy a bíróság tárgyalni fogja az emlékiratban foglaltakat. Előttünk mindez különösnek tetszik, de Amerikában, a furcsaságok és különlegességek hazájában úgy látszik ráérnek még ilyen dolgokkal is törődni. Boldog amerikai férjek!

Az egyetemi tanár és a későnjárók. *Paulsen* Frigyes világ-hírű berlini filozófus, egyetemi tanár, nagyon találemény volt abban, hogyan büntesse meg a későnjáró egyetemi hallgatókat. Szokása volt, hogy ha előadására valaki későn érkezett, szótlánul megvárta, míg az illető helyet foglalt. A néma csend, a tudományos munka megzavarásának ilyenén való éreztetése volt a büntetés. Egyszer azonban megjárta a derék professzor. Az egyik hallgató későn jött s ez alkalommal *Paulsen* különösen sokáig hallgatott, hogy a büntetés annál nagyobb és szembeötlőbb legyen. A hallgató elfoglalta a helyét, de amikor látta, hogy a tanár még mindig nem beszél, hirtelen felállt s a következőket mondotta a tanár felé:

— Bocsánatot kérek, tanár úr, azt hittem, hogy előadás van!
Es zezel elhagyta a termet.

TRÉFÁK

Bolond Pistát boltba küldik.

Bolond Pistát, akit faluszerte híttak így ostoba feje miatt, elküldte a gazdája sóért meg paprikáért a fűszereshez. Adott a kezébe egy tányért, hogy abban hozza el.

Pista belép a boltba és odatarja a fűszeres elé a tányért.
— Kérek ide negyedkiló sőt.
A fűszeres kiméri a sőt Akkor jut Bolond Pista eszébe, hogy paprikát is kell vennie.

— Adjon paprikát is öt forintért!
— Hová tegyem, fiam? — kérde a fűszeres.
— Hát ide, a tányér másik felére — szól Pista és a sőt kiborítva, megfordította a tányért. Fizetett és ment haza, mint aki jól végezte dolgát.

Otthon megkérdeik:
— Hej, kutyafékom, te ostoba, hova tetted a sőt?
— Ide-e! — válaszolt abban a tudatban, hogy mindenik eszén túl járt — és a tányér másik felét mutatva, még a paprikát is elszórta.

Egészen az apja.

— Milyen hasonló vagy, édes Lajcsikám, a papádhoz. A szemed egészen az övé, az orrod is ugyanaz, a szád is teljesen a papádé...

— Igen, nagymama, és a nadrágom is az övé!

A pénztáros.

Két úr találkozik az utcán.

— Hová siet Kovács úr?
— Megyek és keresek egy pénztárost,
— Pénztárost? Hiszen a múlt héten vett föl egyet?
— Azám, csakhogy épen azt keresem!

A ravasz Pista.

Jancsi és Pista összeverekedtek az utcán. Pista erősebb lévén, tehát ő püfölte alaposabban pajtását. A kevésbé épületes jelenetet elnézi egy darabig egy arraféle öreg úr, aki végül is nem állhatja meg, hogy köze ne lépjen.

— Hogy hívnak benneteket?
A gyerekek elcsöndesedve válaszolnak a kérdésre.
— Biztosan te kezdted a verekedést — szól az öreg úr Pistához.

— Bácsi kérem, nem én — szepeg Pista.
— Hát mond el, hogy történt.
— A dolog úgy kezdődött — hadarta Pista — hogy a Jancsi visszaütött!

Ismeri önmagát.

— Itt, ezen a helyen történt a hajószerencsétlenség, amikor az uram saját életét kockáztatva kimentett engem a tengerből!
— Akkor már férj és feleség voltak?
— Oh nem! Azt hiszem, akkor nyugodtan hagyta volna, hogy *befulladjak a vízbe!*

REFORM-FOGÁSZAT.

Műfog kaucsukba foglalva 500 K. Reform lemezen műfog 1000 K. Reform műfog szájpadiásmentes 1500 K-tól 2000-ig. Amerikai porcelán fogkorona 2000 koronától. Plombák, fogtisztítás mérsékelt áron. Vidékieknek soron kívüli rendelés egész nap. Vasár- és ünnepnap 10-1-ig. **Dentist FENYVESI MÉNYHÉRT** fogászati intézete, Budapest, IX. ker., Ráday-utca 5. szám. (Kálvin-tér mellett.)

SZÖVETKEZETEK FIGYELMÉBE!

Elsőrendű színbőrből készült férfi-, női-, gyermekcipők, box-, sevro- és zsíros-bőrből a legjutányosabb napi árakon szerezhetők be a

„HANGYA” CIPŐOSZTÁLYÁNÁL.

Tehénbőrscizmák, boxscizmák, munkáscipők nagy választékban.

HARANGOKAT

tiszta harangérből pontos hangolással leggyorsabban önt és szállít az Országos Harangszakértői Bizottság-felügyelete mellett a

Harangművek r.-t.

„Ecclesia” alapítása

Budapest, IV., Irányi-u. 27.

Csakis „Uj Barázda” kiadású naptárakat veszünk.

Szerkesztői üzenetek.

E. F. Budapest. A beküldött rejtvények közül a 4-ik számmal jelzett jó. Sorát ejtjük. — B. T. S. Szabadszállás. Egyik közülük már megjelent lapunkban, a másik kettő nem felel meg. — N. S. Tinnye. Más mondatot válasszon, kerek, értelmes mondatot. Egyik sem vált be. — N. M. Nagyvarsány. A rejtvény jó, csak a hozzátartozó kérdés homályos. Majd törjük rajta a fejünket. — I. M. Kocsér. A versesrejtvény, eltekintve a nagyon dőcögő verslábkától, jó; a tréfa nem vált be; a vers kezdetleges; először a verselés szabályait sajátítsa el. — Sz. F. Válogatunk belőlük. — V. V. Bicsérd. Akad közöttük jó. — Sz. I. Kovács-vásár. Jók. — N. L. Málnaszecsőd. Mindhárom jó. — Ifj. A. G. Szentés. A tréfák közül akad jó; egyikük azonban nem bírja el a nyomdafestéket. A rejtvények közül majd közöljük a legjobbat. — Sz. Gy. és L. Hajdusámon. Próbálják a versesrejtvényt sokkal jobb versben megcsinálni. Így nem felel meg. — B. I. Kerkaszentmihály. Ez a rejtvény nem érett meg a közlésre. Tessék mást küldeni. — Ifj. É. B. Szabadszentkirály. A tréfák nem váltak be. Nincs szükségünk olyanokra, amelyeket valaki egyszerűen egy régi könyvből vagy naptárból lemásol. Tessék olyan dolgot megírni, amely Önnel történt meg. — A rejtvények között akad jó, különben is még van a régebbiekek közül olyan, amelyet elfogadtunk és közlésre vár. (Folytatjuk a jövő héten.)

REJTVÉNYEK

1. Betűrejtvény.

Baja, Adony, Moson, Ordas, Szeged, Mezőtúr, Illava, Tétény, Abony, Rákos.

(Ezeknek a helységeknek kezdőbetűi egy város nevét jelölik.)

(Beküldte: Ádám Bálint, Kocsérról.)

2. Betűrejtvény.

S i l l a z S ő

(Beküldte: Fellner Ferenc, Dorozsmáról.)

3. Betűrejtvény.

„Talpra magyar“ ny pálya

(Beküldte: Horváth Mariska, Erdőcsokonyáról.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával 51-ik számunkban közöljük.

A 45-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Képrejtvény: Tizenkettőt ütött az óra.
2. Betűrejtvény: Ponty.
3. Pótlórejtvény: „Emelkedik a nap már a hegyek fölé...”

Megfejtették: Szemrédy József, Vida Endre, Ruzs Molnár Imre, Ifj. Oláh János, Erl Ferenc, Eszenyi Bálint, Lázár László, Parcsmai József, özv. Kerek Ferencné, Juhász György, Szabadszállási Hangya személyzet, Duska Ilonka, özv. Wiszkiéskzy Gézáné, Issekutz Mihály, Wéber József, Nagy Menyhért, Naszvadi Sándor, Csepelényi L., Hegedüs Mária, Cseke Gyula, Poloni András, Holzapfel Viktor, Csányi Béla, Ifj. Ritecz István, Csiga Gyula, Szücs Lászlóné, Badgány Vilma, Korözs Istvánné, Ifj. Boján Imre, Németh István, Fehér Mariska, Ifj. Illés József, Ifj. Szalkai F. Gábor, Ifj. Éva Béla.

Jutalomkönyvet nyertek: Hangya személyzet (Szabadszállás), Duska Ilonka (Tolnanémedj), Issekutz Mihály (Battonya), Wéber József (Dunaszekcső), Csepelényi L. (Mezőberény), Hegedüs Mária (Békésszent-andrás), Csiga Gyula (Fegyvernek), Poloni Andor (Szarvas), Szücs Lászlóné (Kisfalud), Juhász György (Golyóspuszta.)

A 46-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával jövő héten közöljük.

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak november hó 19-én.)

Gabona, liszt és élelmények. Búza 76 kg-os: Tiszavidéki 10.250—10.300 K, fejemegyei és pestvidéki 10.200—10.250 K, búza 78 kg-os: Tiszavidéki 10.350—10.400 K, fejemegyei és pestvidéki 10.300—10.350 K, rozs 6800—6900 K, takarmányrépa 6800—7000 K, sörárpa 7400—7600 K, köles 8000—9000 K, zab 6500—6600 K, repce 14.000—14.500 K métermázsánként. — Duplafogós nullásliszt 155, nullásliszt 150, főzöliszt 144, 6-os kenyérliszt 136, 7/2-es kenyérliszt 100, 8-as takarmányliszt 52, nullás rozsliszt 116, 1-es rozsliszt 95 K kilogrammonként. Korpáért 100 kilogrammonként 4650—4750 K-t fizetnek.

Vetőmagvak. Lucernamag, nyagarankás, nem tisztítható 45.000—50.000, lucernamag, nyagarankás, tisztítható 50.000—54.000, lucernamag, nyagarankamentes 56.000—62.000, lóheremag, nyagarankás, nem tisztítható 55.000—66.000, lóheremag, nyagarankás, tisztítható 60.000—67.000, lóheremag, nyagarankamentes 68.000—75.000, viktóriaborsó 12.500—14.500, baltacim 16.000—16.500, mák 43.000—45.000, cirokmag 6000—6500, napraforgómag 8600—9500, tavaszbučköny 12.000—14.500 K métermázsánként.

Takarmány. Rétiszéna, elsőrendű 4200, másodrendű 3300, muhar, elsőrendű 4500, másodrendű 2800, lucerna, elsőrendű 4300, másodrendű 2800, alomszalma, elsőrendű 2700, másodrendű 2000, zsupszalma, elsőrendű 2900, másodrendű 2800, takarmányrépa, elsőrendű 1050, másodrendű 800 K métermázsánként.

Budapesti vágómarhavásár. Bika jobbminőségű 95—140 K, kivételesen 180—200, silánybik 80—85, ökor jobbminőségű 145—170, kivételesen 200—225, középminőségű 95—130, alárendelt minőségű 70—80. Román ökor 180—250, román tehén 190—245. Magyar tehén 65—180, kivételesen 190—215. Tarka tehén 68—130, kivételesen 180—220. Bivaly 75—90. Növendék 70—80. Kicsöntözni való 60—72 korona kilogrammonként élőszúlyban.

Budapesti lóvásár. Hátas, csikó 7000 K, könnyebb kocsiló 100.000—150.000 K, igás kocsiló, nehéz 195.000 K, igás kocsiló, könnyű 115.000 K, öszvér 24.000 K, alárendelt minőségű lovak 44.000 K.

Budapesti szürőmarhavásár. Élő borjú: Belföldi szopós, elsőrendű 365—380, kivételesen 385 K-ig, másodrendű 300—360 K-ig, harmadrendű 100—200 K-ig kilogrammonként élőszúlyban.

Budapesti juhvásár. Kilogrammonként élőszúlyban: feljavított juh 130—160 K-ig, kiverő és anyajuh 120 koronáig.

Budapesti sertésvásár. Fialat nehéz 460—470, prima szedett 380—420, közép 340—360, jobb minőségű, könnyű 340—360. Öreg urasági nehéz 400—430, öreg szedett 330—350, átvészelt süldő 240—270, nem vészelt könnyebb 200—230 K. Szalonna ára nagyban 520—540, zsír 630—660 K kilogrammonként élőszúlyban.

Nyersbőr. Marhabőr 320, borjúbőr 650 K kg.-kint. Lóbor 500 K, gyapjas juhbőr 500 K darabonként.

Tej és tejtermékek. Tej 56, tejfel 180—210, habtejszín 480 K literenként, tehénturó 160—180, kevert 340—350, trappista és óvári sajt 780—800, gróji 880—900. Elsőrendű teavaj 1100—1200, másodrendű 960—1060 K kilogrammonként.

Zöldséglék és gyümölcs. Sárgarépa zöldje kilogrammjára 12—35, petrezselyem zöldje 12—35, zeller 20—50, kalarabé 20—34, vöröshagyma érett, makói 76—82, vöröshagyma elsőrendű 60—72, másodrendű 50—58, fokhagyma elsőrendű 80—90, másodrendű 70—76, fejeskáposzta 20—30, kelkáposzta elsőrendű 40—46, másodrendű 32—36 K, saláta elsőrendű és másodrendű darabja 2—6, sóska kilogrammjára 35—45, paraj 24—30, burgonya 30—42, retek, fekete 18—35, tök, főző 42—44, sütni való 22—30, karfiol 100—180, céklarépa, elsőrendű 28—32, másodrendű 18—24, alma kilogrammjára 80—250, körte 90—300, szőlő 120—300, gesztenye 120—160 K.

Baromfi és tojás. Csirke élő, rántánivaló 550—800, sütnivaló 900—1500 K párja, liba tisztított, hizott, kilogrammjára 550—650 K, tyúk, élő, párja 1100—1800 K, tojás darabja 40—41 K.

Bor. A szüret mindenütt befejeződött. Eladások határolt mértékben csak belföldi fogyasztásra történnek. A kínálat a termelők részéről még nem élenkült meg, mert a termelőközösség még mindig jobb árakat vár, amelyek a jövő évi termelési költséggel összhangban állanak. A jelenlegi árak a következők: Homoki parasztborok minőség szerint 30—40 K-ig seprősen a termelői átlomáson. Nagyobb urasági telekkel árai még nem alakultak ki.

Idégen pénznemek legmagasabb ára. A deviza-központ hivatalos árjegyzése 1922 november hó 21-én: 1 drb Napoleon arany 8800 K, angol font 11.000 K, dollár 2475 K, francia frank 176 K, német márka —45 f, olasz lira 116 K — f, osztrák korona 3/4 f, román lei 16 K 50 f, cseh korona (szokol) 79 K 50 f, svájci frank 445 K, szerb dinár 36 K 80 f, lengyel márka 16/75 f. Zürichben 100 magyar K-ért 0/22 1/4 svájci frankot fizettek.

Főszerkesztő: Meskó Pál.

Főmunkatárs: Buday Barna.

Felelős szerkesztő: Héjly Imre dr.

Felelős kiadó: Meskó Pál.

ELSŐ = BELVÉGEZŐ = KLASSON B
MAGYAR DOLLÁR - GYBR.

Bélyegzők, pecsétnyomók, számozók. Égetővasak, állatok és gazd. eszk. jelzősírak. Zsák-, birka- és sertés-jelzők. Erdész-balták és jelző-szerszámok. Czim-, kocsibélyegzők, tilalom-, útjelző-, ajtó- és házszám-táblák. Fényképező- és más gépek. Budapesti Felsőoktatási Intézet, Mechanikai Gépszárművelő és Fémöntő. Művelő 4-02. BUDAPEST, VIII., FUTÓ-UTCA 7.

(4. folytatás.)

Arra gondoltam, hogy ha semmit a világon, de a babonás csókruhát mégis el kellett volna hozni magammal a házasság titokzatos nagy-nagy útjára. De a tekintetem észszetalálkozott az uram szerelmes szemsugarával s fölényesen mosolyogtam el magamban:

— Mit csókruha! 'sz Bommadrada ifjú trónfoglalója így is fülig szerelmes belém.

Régeleg podgyászunkat (amit akkor még nem is láttam) ezalatt a pályaudvaron már mind fölrakták a különvonatra. Úgy, hogy mire mink három autónkon odaérkezünk, már epen csak férjem gépkocsiját kellett bevaggonirozni, aztán a mozdony fűtventett, szalonkocsink ablakában álló Tiborom elegánsan szalutált a tisztelő állomásfőnöknek, míg én ugyanerre az úrra megkocskáztattam első fenséges mosolyomat s pár perc múlva vonatunk már prűszkölve robogott a nyílt pályán odakint. A szalonkocsink elé csatolt elsőosztályú kocsiban utazott a három tiszt, mögöttük a másik elsőosztályúban apukám a mamával (mert ők mindenáron saját szemükkal akarták látni a lányukat a trónon), mink pedig, a két fenség, kettesben egyedül. Igazán, fenséges út. Csak mindig olyan nevelhetnékem volt, ahogy a kocsink folyton az egész úton ezt dalolta vadul robogva, hogy:

— Bomma-dráda — bomma-dráda...

Mikor a magyar határhoz értünk, valami, eddig még soha nem érzett elfogultság kezdte szorongatni a torkomat.

— Istenem! — sóhajtottam s könnyet törültem ki a szememből.

— Sohse sirassa — vigasztalt Tibor — visszajövünk még mi ide, drágám.

— Mikor? — vetettem rá fátyolos pillantásomat.

— Mikor? Hát... Hát... amikor elkergetnek Bommadrádából... és furcsán nevetett.

— Hát maga azt hiszi, hogy elkergetnek? — kérdeztem borúsán és hirtelen megint eszembe jutott, amit anyuskám mondott a csókruháról. Hogy átok van rajta. De mindjárt megvigasztalódtam. Hisz' nem is hoztam magammal.

...Már rég elhagytuk a határt és ismeretlen, idegen földön robogtunk: bomma-dráda... bomma-dráda...

Este volt, holdvilágos éj, de kérésemre Tibor ráhúzta az ernyőt a lámpásra, hiszen így félhomályban sokkal andalítóbb. Kezem a kezében, szívem a szívében.

— Mondja, Tibor — jutott eszembe az a különös dolog, amit már első perctől kezdve meg szerettem volna kérdezni tőle, csak hogy nem mertem — mondja, Tiborkám, hogy került maga tulajdonképen arra a polgári körü táncestére?... ha inkognitóban is, de még úgy is?

II. Tibériusz nevetett.

— Tudja, édes, a tantik meg az onklik már mindenáron össze akartak házasítani valami csúf princesszel, oszt' attól meg nekem nagyon borsódzott a hátam. Mindent inkább... de egy csúf feleség! Na!... És tudja, édes, mentül jobban szorult a nyakamon a hurok, már mint az a bizonyos rózsahurok, én viszont annál lázasabban kerestem olyanvalakit, akit Istenuccse szerelemből tudnék feleségül venni. Aztán ép akkor este, hogy is mondjam csak? — picikét becsipenttettem és így jutott eszembe az a groteszk gondolat, hogy fölnézek a polgári bála...

— Úgy? — szóltam, mint akit leforráztak. — Köszönöm, édes — és miközben visszahúztam a kezem, egyszerre sirva fakadtam. Tibor azonban hamarosan lecsókolta a könnyeimet.

— Maga bolond! Hát nem érti, hogy fülig belészerettem magába?

Megbékültem. Vonatunk meredek szirtek közt, rövid vashidakon robajlott át zúgó folyócskák fölött: bomma-dráda... bomma-dráda...

— Tibor, hol járunk mostan?

Férjem elővette gyémántos hercegi koronával ékesített aranycírát.

— Bizony — felelte csöndesen — még jó másfélfóra a határig. Csak már ott volnánk.

Bommadráda határáig? — kérdeztem.

— Igen — és úrra s hajtotta:

— Csak már ott volnánk!

Aggodalmat éreztem ki a hangjából.

— Mert mondja ezt így? — függesztettem rá fürkészőn a tekintetem a félhomályban. — Csak nem fenyeget odáig valami veszély?

Férjem őfensége nem mindjárt válaszolt.

— Veszély? — szólalt meg kis idő múltán, miközben furcsa mosoly rebhent meg az ajka körül. — Hát ahogy vesszük, édesem. Uralkodó személyiségek fölött mindig ott lebeg a Damoklesz kardja.

Részemről ugyan még csak a küszöbén csücsültem annak az állapotnak, amelyben uralkodó személyiségnek érezhessem magamat, hanem azért beláttam, hogy igaza van. Következésképp haik fohász szállt el az ajkamról:

— Iste em...

Hirtelen rám nézett.

— Félsz, Milikém!

S miután szerelmesen magához szorítva újra megcsókolt és olyan fensőbbiséggel, amellyel az én kis középosztálybeli lelmet is egyszerre a helyzet magaslatára emelte, azt mondotta:

— Na, de hát a trónokat nem is nyulak számára emelték. Hidegvér k ill oda és elegancia.

Meglepette sunyítottam reá.

Hidegvér és elegancia? — ütött szeget a fejembe, mert ezt a közhelyet csakugyan nem vártam volna egy királyi vérből való hercegi szájból. Ő úgylátszik, észrevette ezt a hatást és nyomban kimagyarázta.

— Tudod, Milena, ilyen félvad nép uralkodójának egy adag pesti svihákságot is célszerű magával vinni az ország-lásba...

Az utolsó betűt már elharapta, mert ebben a pillanatban fülsiketítő csattanás, a lámpa kialudt és mi ketten egyensúlyunkat veszítve vágódunk neki az előttünk álló labasasztalkával együtt a szemközti levő bársonyülésnek, mialatt mind a ketten egyszerre ezt a hangot hallattuk, hogy: nyekk.

A sötétben nem láttunk semmit, csak egymásba kapaszkodtunk és azt éreztem, hogy szalonkocsink eleje meredekül fölemelkedett, tótágast áll velem a világ és elájultam. Mikor magamhoz tértem, már reggel volt és én tiszta fehér ágyban feküdtem. Tibor és szüleim üldögéltek mellettem.

Briliánst, ékszer, gyöngyöt

mindenkinél drágábban vesz (Teréz-templ. SZÉKELY EMIL, Király-u. 51. sz. e m b e n.)

Hegedű, klarinét, teljes zenekari felszerelés, községi dob, kürt, harmonika, ocarina, zongora, gramofon és lemezek a legolcsóbb árban:

STERNBERG HANGSZERGYÁR

VII., Rákóczi-út 60. (Zenepalota.) Árjegyzéket bérmentve.

MRAVKÓ JÓZSEF

puskaműves és fegyverkereskedő

Budapest, VII., Károly-körút 9. sz.

Elvállal: mindenféle fegyver javítást, átalakítást, felújítást és belövését.

Elad: elsőrangú gyártmányú golyós, sörétes, ismétlő és automata vadászfegyvereket, pisztolyokat, revolvereket, összes vadászati cikkeket

Legjobb minőségű mindennemű golyós-, sörétestöltények, löszerek.

Dr. Héray Andor

«Országos Földbirtokrendező Biróság» által engedélyezett ingatlanforgalmi vállalat. Budapest, IX., Rákóczi-utca 11., földszint 1.

Ha ingatlant venni vagy eladni óhajt, forduljon bizalommal hozzám; minden előleg nélkül, szorosán a megállapított jutalékért eléri a leggyorsabb lebonyolítást
KISS LAJOS, Budapest, IX., Lónyay-u. 19.

Vörösréz pálinkafőző-üstök

és vörösréz mosó-üstök rak-táron mindenféle kivitelben
Máthé András rézmű-árúgyár
Ujpest, Károly utca 11. sz.

Ékek, ekealkatrészek,

boronák, kapálóékek, fűkaszálók,

marokrakó és kévekető aratógépek, lógeréblyék, kézi-járgányosok, motoros- és gőzcséplőkészletek, zeceksavágók, répavágók, daráló, morzsolók s minden egyéb gazdasági gép és szerzőm a

„HANGYA” mezőgazdasági géposztályánál szerezhetők be legjutányosabban.

CSALÁDI-ISKOLAI-SZÍNHÁZI MOZIT AKAR?-IRJON!
HATSCHÉK FARKAS MOZT BPEST.
IV. KÁROLY-KÖRUT 26.

Szakorvos! -rendelő vér- és nemi betegek részére. Ezüst- (alvansan-oltás!)
Rendelés egész nap.

VII., Rákóczi-út 32., I. em. 1. (Rókusall szembea.)

Vörösréz pálinkafőző- és mosóüstök

központi és mezőgazdasági szeszfőzdeberendezés. Dupla üstök, álló és buktaós. — Vízmelegítő minden formában. Szentágh Pál rézárúgyár (cégfőnök Terény Samu) Budapest, IX. ker. Üllői-út 19. szám.

HÁLÓSZOBÁK,

ebédlők, teljes lakberendezések legolcsóbban készítőnél, **BODON** műasztalos bútoraárúházaiban, Péterfy Sándor-u. 42., Garay-térnél. Vidékieknek díjtalan csomagolás és szállítás.

Egy darabból kalapált**Vörösrézüstök**

legjutányosabban kaphatók

Nagy Ignác cégnél

Budapest, Károly-körút 9.

Alapított 1884 Telefon: József 115-15

DRÓTKERITÉS

legjobb minőségben, legolcsóbban

RENNER ÉS HAMVAI

sodronyfonat- és szitaárú készítőknél
Budapest, VIII., Köztemető-út 3. szám.
Baross-tér sarok Kéti pályaudvar köre ében

Megbízható jó minőségű árút

a legelőnyösebb árban

vásárolhatnak a tagok a

„HANGYA”

vidéki szövetkezeteiben.

Kaphatók:

vászon, karton, kanavász, zephir, szövet, kész férfi és női ruha, kendő, harisnya, cérna, pamut, szabókellékek, cipő, csizma, valamint mindennemű rövid-, kézmű-, konfekció-, cipő- és díszműárúk.

Mezőgazdasági SZESZGYÁRAKAT

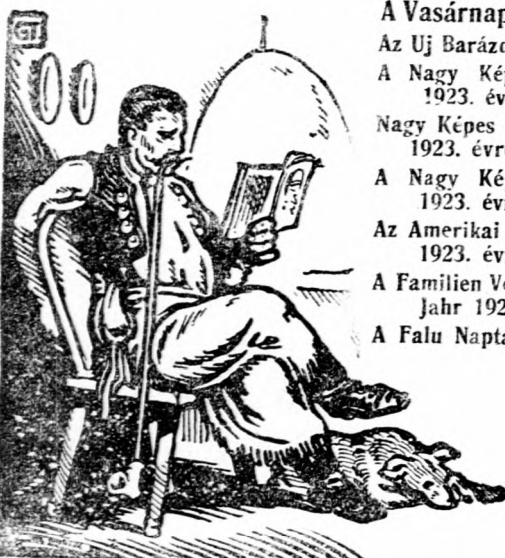
szeszfőzdéket, pálinkafőző- és mosóüstöket, valamint teigazdasági gépeket és eszközöket

KÉSZIT:

Szemenyei Lajos rézműves
őnozó és gépműhelye, Budapest, IX., Remete-u. 34.

NINCSEN GONDJA TÉLRE

ha megrendeli a kiscgazda, földműves és kisiparos társadalom legszebb és legértelmesebb alábbi naptárait, mert egész téle van szórakozása és emellett sok hasznos és értékes gyakorlati tanácshoz jut a mezőgazdasági teendők köréből.

A Vasárnap Naptára 1923. évre ára 70 K

Az Uj Barázda Naptár 1923. évre ára 100 K

A Nagy Képes Családi Naptár 1923. évre ára 100 K

Nagy Képes szent Család Naptár 1923. évre ára 100 K

A Nagy Képes Regélő Naptár 1923. évre ára 100 K

Az Amerikai Magyarok Naptára 1923. évre ára 100 K

A Familien Volkskalender für das Jahr 1923 ára 100 K

A Falu Naptára 1923. évre ára 70 K

Ha egyszer megvette és átnézte, soha többé más naptárt a kezébe venni nem fog.

A naptárakban megtaláljuk a lefolyt esztendő politikai életének kimagasló mozzanatait, a nagyvilág képekkel gazdagon tarkított eseményeit, ismeretterjesztő cikkeket a tudomány, irodalom és művészet széles köréből, közöttük értékes mezőgazdasági tanulmányokat; azután illusztrált elbeszéléseket, verseket, hasznos útbaigazításokat és a nélkülözhetetlen naptári részt.

Megrendelhetők a kiadóhivatal útján (Budapest, IV., Múzeum-körút 1.), de kaphatók minden lapelárúsítónál, könyvkereskedésben és «Hangya» szövetkezetben.